

יפה עשיתם ששכרתם. בשמועה זו תהו (תמהו) בה נהרדעי [תכמי נהרדעא]: ומי [והאט] אמר ר' יוחנן הכי [כך] ויהאמר [והרי אמר] ר' יוחנן: שזכר ממערב דמי [נחשב], מאי לאו [האט לא] כך צריך לפרש, שכוונתו להחמיר: מה מערב אינו מערב אלא מבעוד יום, אף שזכר מבעוד יום! ודוחים: לא, שלא התכוון אלא להקל וכך יש לדמות: מה מערב, ואפילו בפחות משנה פרוטה, עירובו עירוב, אף שזכר בפחות משנה פרוטה. ומה מערב יכול אפילו שכיר ולקיטו שותפו הישראלי של הגוי לערב, אף שזכר אינו חייב לשכור מבעל הבית עצמו, אלא אפילו שכיר ולקיטו משכיר בשמו ומטעמו. וכן, מה מערב דינו שאם תמשה ששרויין בקצר אחת – אהד מערב על ידי כולן שאחד מבני חצר יכול לערב עם חצר אחרת, ואין צורך שכולם יערבו, אף שזכר נמי [גם כן], תמשה ששרויין בקצר אחת עם הגוי, אהד שזכר על ידי כולן. תהי [היה תמה] בה בשמועה זו, שהובאה לעיל, ששכרו את דירת הגוי ולאחר מכן ביטלוה כדי שלא יאסור עליהם, ר' אלעזר. אמר ר' זירא: מאי תהיא [מה היא תמיהתו] של ר' אלעזר? אמר רב ששת: גבךא רבה [אדם גדול] כר' זירא לא ידע מאי תהיא [ידוע מה תמיהתו] של ר' אלעזר? קא קשיא ליה דשמואל רביה [הוקשה לו מה שאמר שמואל רבו] שאמר שמואל: כל מקום שאוסרין האחד על השני,

ומערבין, אם רצו, כדי להתירם בטלטול – מבטלין את רשות הגוי כדי להתירה בטלטול, אם שכתו לערב. אבל מקום שמערבין, ואין הדינים אוהבים זה על זה, וכן אוסרין זה על זה, אבל אין מערבין – אין מבטלין. וביאור הדברים בפירוט: כל מקום שאוסרין ומערבין – מבטלין, כגון שתי תצירות זו לקנים מזו ששתי התצירות אוסרות זו על זו ויכולות לעשות עירוב משותף זו עם זו כדי להתירן, ואכן, אף אם לא עירבו, יכולים הדיירים לבטל רשותם לגבי אחד מהם. מהו מערבין ואין אוסרין – אין מבטלין, כגון שתי תצירות הפתוחות למבוי ופתח אהד ביניהן, שאמנם יכולות שתי התצירות לערב ולהיעשות כחצר אחת. אבל אם לא עירבו, אין התצירות אוסרות זו על זו, לפי שאינן חייבות להשתמש זו בזו, וכיון שכך אף אי אפשר לבטל רשות מחצר לחברתה. מה שאמרו: אוסרין ואין מערבין – אין מבטלין. לאתויי מאי [להביא, לרבות מה] לאיזה ענין אמר זאת שמואל, לאו לאתויי [האט לא להביא, לרבות] גוי הגר בחצר אחת עם שני ישראלים? שבני חצר זו אוסרים, אבל אינם מערבים בשל הגוי. ונדון בפרטי הדברים: ואי [ואט] מדובר פה דאָתא [שבא] הגוי מאתמול לפני השבת לוגר [שישכור] מאתמול ותהא אז אפשרות לערב או לבטל, ואין כאן "אוסרין ואין מערבין"!